

2022-08-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2022/108

Förslag till ändrad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens område samt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Förslag till beslut

Miljö och stadsbyggnadsnämnden (MSN) föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens område, samt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning så att timtaxan justeras upp till 1 380 kronor per timme. Taxan gäller från och med den 1 januari 2023.

Sammanfattning

Miljötaxan är Nacka kommuns sätt att ta betalt för den tillsyn och handläggning, som behövs för att arbeta för en hållbart säker och hälsosam miljö i kommunen. En översyn av taxan har genomförts. Normalt sett innebär det en indexuppräknings, avrundat till närmsta heltal, i linje med tidigare beslut om att taxor ska indexregleras vid behov. Den förändrade omvärldssituationen, med bland annat högre inflation, gör att indexhöjningen är betydligt högre än normalt. För 2023 beräknas Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vara 5,8 %. Verksamheten behöver arbeta med ständig effektivisering, och först när effektiviseringar inte räcker hela vägen ska en indexreglering föreslås. En höjning enligt PKV anser nämnden inte vara gångbar och dessutom inte nödvändig fullt ut. Nämnden föreslår därför en ökning på 4 %.

Ärendet

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddstillsyn, samt handläggning av tillstånd och anmälningar inom miljöbalkens område, ska så långt det är möjligt och rimligt bekostas av den verksamhet som får tillsyn. Utöver tillsyn ska kommunen bland annat arbeta med service och rådgivning, samt svara på remisser och bemöta obefogade klagomål inom området – arbete som inte finansieras av avgifter. I Nacka har därför kostnadstäckningen de senaste åren varit omkring 44-50 %. Självfinansieringsgraden visar hur väl myndigheten finansieras utifrån principen att den som påverkar miljön ska betala.

Nacka kommun har idag en tillsynsavgift som ligger strax under medel för regionen, enligt Miljösamverkan Stockholms län.

Tabell 1. Jämförelse timtaxa mellan 8 kommuner i länet, 2022.

Kommun	Timtaxa kr/h
Nacka	1326
Värmdö	1200
Upplands Väsby	1329
Täby (Södra Roslagen)	1240
Danderyd	1300
Tyresö (SMOHF)	1280
Solna	1396
Sollentuna	1428

Effektivisering för att möta ökade kostnader

Kostnaden för tillsynen påverkas av flera faktorer. I och med att lönekostnader är enhetens största kostnadspost, så påverkas enheten mycket av löneutvecklingen. Därför är Stockholmsregionens höga konkurrens om arbetskraft alltid en viktig faktor. En annan är att kostnaderna för interna servicefunktioner ökar. Inför 2023 kommer dessutom inflationen att påverka så att både dessa två och många övriga kostnader går upp.

Ytterligare en faktor som påverkar kommunens utgifter för tillsyn är frågor som inte kan debiteras, till exempel externa remisser (miljöfarlig verksamhet, domstolsärenden, detaljplaners miljöpåverkan, myndighetsremisser, etcetera), rådgivning/information och obefogade klagomål. Både den omfattande exploateringen i kommunen och Covid-19 har bidragit till ett mycket högt inflöde av ”småklagomål”, som ofta är obefogade. Tillsynsgruppen har därför arbetat för att effektivisera den hanteringen så att tiden återspeglar nyttan med tillsynen, så långt det är möjligt. Den typen av klagomål är fortfarande högre än före 2020 men tidsåtgången för dessa ärenden har minskat något. Samtidigt arbetar verksamheten med att införa fler äkta e-tjänster, som minskar administrationen och ger kunderna bättre insyn i ärendena.

Utöver hanteringen av mindre klagomål så arbetar miljöenheten kontinuerligt med effektiviserande åtgärder, både för att möta ökade kostnader och för att leverera högre kvalitet. Det handlar om att ge hög nytta för tillsynstiden, hög kvalitet och snabbare handläggning.

Miljöenheten har ett aktivt kvalitetsarbete, vilket har resulterat i ett högt nöjd kund index (NKI). Enheten arbetar även kontinuerligt med att effektivisera verksamheten och prioritera insatser efter nyttan för miljö och hälsa. Sedan 2019 har därför den administrativa tiden minskat och mindre tid läggs på ”småärenden” än tidigare. Även digitalisering innebär effektivare arbetsmetoder, även om den interna effektiviseringen som digitaliseringen (e-tjänster) innebär är svår att skatta. Inkomna handlingar ska granskas och hanteras oavsett hur de kommer in, men e-tjänsterna innebär både mindre administration och att kunderna själva kommer åt sina handlingar via webben i framtiden. Digitaliseringen innebär därför intern effektivisering, även om den är svår att kvantifiera.

Uppräkning av taxa enligt Prisindex för kommunal verksamhet

Sveriges Kommuner och Regioner rekommenderar PKV som underlag vid beräkningar av kostnaders utveckling i löner och priser. Indexet är lämpligt att använda vid beräkning av taxa för miljö- och hälsoskyddstillsyn, eftersom det väl speglar förändringar i tillsynens kostnader i form av lön och priser för kommunal verksamhet (ärendehantering, ledningsstöd med mera). Prisindex för kommunal verksamhet används i Sveriges Kommuner och Regioners egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling. Nacka tillämpar PKV för augusti, eftersom det stämmer överens med förberedelser för kommande års Mål och budget. Uppräkningen enligt indexet har länge varit omkring 2,2 - 3,4 % per år. För 2023 är PKV dock 5,8 %.

Påverkbara avgifter och effekter av aktiv kontroll

Miljö- och hälsotillsynen arbetar aktivt med att utvärdera verksamheternas egenkontroll och ser varje år över möjligheterna att sänka den fasta avgiften för verksamheter som behöver mindre tillsyn. Det ger verksamheterna möjligheten att påverka sin tillsynsavgift, även om de har beslut om fast avgift.

Miljöenhetens bedömning

Sammantaget bedömer miljöenheten att enbart effektivisering och återhållsamhet inte täcker ökade kostnader, utan att det skulle innebära negativa konsekvenser för självfinansieringsgrad, tillsynens kvalitet och kundernas nöjdhet. Miljöenheten bedömer därför att miljö- och stadsbyggnadsnämnden bör besluta om uppräkning av taxan. Normalt sett innebär det en indexuppräkning, avrundat till närmsta heltal, i linje med tidigare beslut om att taxor ska indexregleras vid behov. Den förändrade omvärldssituationen, med bland annat högre inflation, gör att indexhöjningen är betydligt högre än normalt. För 2023 beräknas Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vara 5,8 %. En så stor justering bedöms i nuläget inte vara nödvändig. En höjning med 4% bedöms räcka för en tillräcklig självfinansieringsgrad, beroende på prioriteringar, effektiviseringar och ekonomins utveckling under 2023. En justering med PKV (5,8%) skulle innebära en höjning av timtaxan med 77 kronor per timme. En justering med 4% skulle innebära en höjning med 54 kronor per timme.

Idag är regionens högsta timtaxa för tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen 1 511 kr och den lägsta 1 200 kr. Nackas timtaxa ligger 14 kronor under medel för regionen. Eftersom merparten av kommunerna i Stockholms län idag tillämpar indexreglerade taxor, så skulle en justering index göra att kommunens taxa blir kvar strax under medelnivå för regionen. Enligt avstämningar i Miljösamverkan Stockholms län så är många miljökontor dock osäkra på om PKV ska tillämpas fullt ut inför 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Miljöenheten arbetar för att hålla nere kostnaderna för tillsynsarbetet, vilket kan motivera en lägre höjning än index. En höjning av index med 4 % innebär en höjning med 24 kronor och ger en taxa på 1380 kronor per timme.

Tabell 1. Exempel på avgiftsskillnad i vanliga ärenden (anmälningsavgift vid handläggning av anmälan från verksamhetsutövare om start av ny verksamhet) utifrån höjd timtaxa.

Ärendetyp	Taxa idag, kr	Förslag till ny taxa, kr
Ansöka om tillstånd att inrätta sluten tank för avlopp från vattentoalett och/eller bad, disk och tvätt (BDT)	6 630	6 900
Inrättande av avloppsanordning med utsläpp till mark eller vatten	10 608	11 040
Bergvärmepump med högst 3 hål, max 20 kW 3	3 978	4 140
Handläggning av anmälan enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att driva eller arrangera följande:		
▪ Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling		
1. påtaglig hälsorisk: tatuering, piercing, skönhetsbehandling som innebär silikoninjektioner	10 608	11 040
2. måttlig hälsorisk: fotvård, öronhåltagning med ej slutet system, akupunktur	7 956	8 280
▪ Skola med mer än 400 elever	13 260	13 800
▪ Förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet eller resurscenter	9 282	9 660

Tabell 2. Exempel på konsekvenser för några verksamheter med årlig avgift inom miljöskydd.

Objektstyp	Taxa idag, kr	Förslag till ny taxa, kr
Fast årlig avgift för tillsyn av miljöfarlig verksamhet		
Panncentral, tillståndspliktig, större än 20MW	46 410	48 300
Panncentral 500kW-3MW, annat bränsle än fossil olja	7 956	8 280
Panncentral 3MW-5MW annat bränsle än fossil olja	19 890	20 700
Mellanlagring farligt avfall, tillståndspliktigt	26 520	27 600
Fordonstvätt	19 890	20 700
Kemtvätt, mindre än 2 ton tvättgods per dygn	10 608	11 040
Bensinstation	10 608	11 040

Konsekvenser för barn

Detta förslag till beslut innebär inga negativa konsekvenser för barn.

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten